

Vattentjänstplan

Vännäs kommun

Vattentjänstplan	Datum för beslut: 2024-03-12
Kommunstyrelseförvaltningen	Reviderad:
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige	Giltig till: 2036-12-31

vännäs

Kommunstyrelseförvaltningen

Innehållsförteckning

Inledning	4
<i>Bakgrund och syfte</i>	<i>4</i>
<i>Arbetsprocess</i>	<i>4</i>
<i>Undersökning betydande miljöpåverkan.....</i>	<i>4</i>
<i>Samråd.....</i>	<i>5</i>
<i>Utställning</i>	<i>5</i>
<i>Beslut</i>	<i>5</i>
<i>Revidering och giltighet.....</i>	<i>5</i>
Översiktsplan	5
VA-planering inom kommunalt verksamhetsområde	6
<i>Verksamhetsområden.....</i>	<i>6</i>
<i>Reservvatten.....</i>	<i>9</i>
<i>Dricksvattenproduktion.....</i>	<i>9</i>
<i>Avloppsreningsverk</i>	<i>10</i>
<i>Ledningsnät</i>	<i>10</i>
<i>Dagvatten.....</i>	<i>11</i>
<i>Metod för omhändertagande</i>	<i>11</i>
Bedömning av Åtgärdsbehov vid skyfall	12
<i>Dricksvattenförsörjning vid skyfall.....</i>	<i>14</i>
<i>Spillvattenhantering vid skyfall</i>	<i>14</i>
<i>Dagvattenhantering i tätort vid skyfall</i>	<i>15</i>
Plan för tillhandahållande av vattentjänster utanför kommunalt verksamhetsområde	16
<i>Metod för prioritering och val av områden</i>	<i>16</i>
<i>Utbyggningsplan Kommunalt VA.....</i>	<i>17</i>
<i>Vad innebär VA-Utbyggnad för fastighetsägare?</i>	<i>20</i>
Ord och begreppsförklaring.....	21

upplevelsenära.

Inledning

BAKGRUND OCH SYFTE

Denna vattentjänstplan är ett styrdokument som innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt innehåller bedömningar och förslag av vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid kraftiga skyfall.

Under 2022 beslutade riksdagen om förändringar i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) med syftet att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara vatten- och avloppslösningar samt att öka allmänhetens insyn och möjlighet till deltagande och påverkan vid den kommunala planeringen av hur behovet av allmänna vattentjänster i kommunen ska tillgodoses. Detta innebär att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan som är beslutad i kommunfullmäktige och den ska vara giltigt innan den 1 januari 2024. Planen är inte juridiskt bindande utan ska användas som en vägledning.

För allmän och lägesbeskrivningar av VA-försörjningen och anläggningarna i Vännäs kommun, se VA-översikt och VA-plan.

ARBETSPROCESS

Vattentjänstplanen har tagits fram av Infrastrukturavdelningen och utgår från den tidigare framarbetade VA-planen för Vännäs kommun, vilken antogs i kommunfullmäktige 2021-06-07. Vattentjänstplanen följer Svenskt Vattens vägledning vid framtagande av vattentjänstplan M152. Arbetet har följt följande flödesschema:

Undersökning betydande miljöpåverkan

Enligt miljöbalkens 6 kap ska det inför en lagstadgad plan göras en strategisk miljöbedömning. Om miljöbedömningen visar att planen antas medföra en *betydande* påverkan på miljön, hälsan och/eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser ska det även upprättas en miljökonsekvensbeskrivning.

Parallellt med framtagandet av denna vattentjänstplan har behovet av en strategisk miljöbedömning utretts genom undersökning av risk för betydande miljöpåverkan, UBMP, se bilaga A. Undersökningen visar att genomförande av denna vattentjänstplan inte antas medföra betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen har tagit del av bedömningen och delar kommunens uppfattning om att genomförandet av vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt yttrande 2023-09-28. Ett särskilt beslut har antagits av Vännäs kommun, plan- och miljönämnden, 2023-10-26 och offentliggörs på kommunens anslagstavla vid granskningsskedet. Anslaget kommer att sitta kvar under hela granskningstiden.

Samråd

Lagen om allmänna vattentjänster anger att kommunen ska, innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan, på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen och ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

I enlighet med Svenskt Vattens vägledning vid framtagande av vattentjänstplan behöver formen för samråd vara enkel och i första hand avse fastighetsägare som särskilt berörs av förändringar i vattentjänsterna. Vid framtagandet av kommunens VA-plan 2020-2035 hölls samråd med berörda parter vilka har fastigheter i de områden som utpekats för utbyggnad av kommunalt VA samt myndigheter. Denna vattentjänstplan innebär inga ytterligare beslut om åtgärder som berör fastighetsägare utan den inkluderar den utbyggnadsplan av kommunalt VA-verksamhetsområde i sin helhet från den befintliga VA-planen.

Kommunens bedömning är att ingen fastighetsägare särskilt berörs av förslagen i vattentjänstplanen och att samråd kan bedrivas med länsstyrelsen som enda part. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning enligt yttrande 2023-09-28.

Utställning

Efter samråd arbetas eventuella synpunkter in vattentjänstplanen och dokumentet ställs ut för granskning under 4 veckor.

Beslut

Efter granskningen antas Vattentjänstplanen av kommunfullmäktige.

REVIDERING OCH GILTIGHET

Kommunfullmäktige ska minst varje mandatperiod pröva om vattentjänstplanen är aktuell. Uppföljning och revideringar av vattentjänstplanen behöver ske kontinuerligt vartefter behov av vattentjänsterna förändras och skyddsåtgärder mot påverkan från skyfall och översvämning behöver vidtas.

Kommunfullmäktige beslutar om revideringar av vattentjänstplanen. Giltighetstiden för planen är 12 år.

Översiktsplan

Kommunens översiktsplan är styrande vid planering av hur mark och vatten ska användas och VA-planering är en viktig pusselbit i detta. I kommande planeringsstrategi för aktualisering av översiktsplanen kommer denna vattentjänstplan att ingå i planeringsunderlaget.

Befintlig översiktsplan vann laga kraft 2018-04-16 och gäller fram till 2030.

VA-planering inom kommunalt verksamhetsområde

I detta kapitel beskrivs planeringen och kommande större händelser och åtgärder för VA inom det kommunala verksamhetsområdet avgränsat till Vännäs och Vännäsby. Här beskrivs även kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid den ökade belastning som uppkommer vid skyfall.

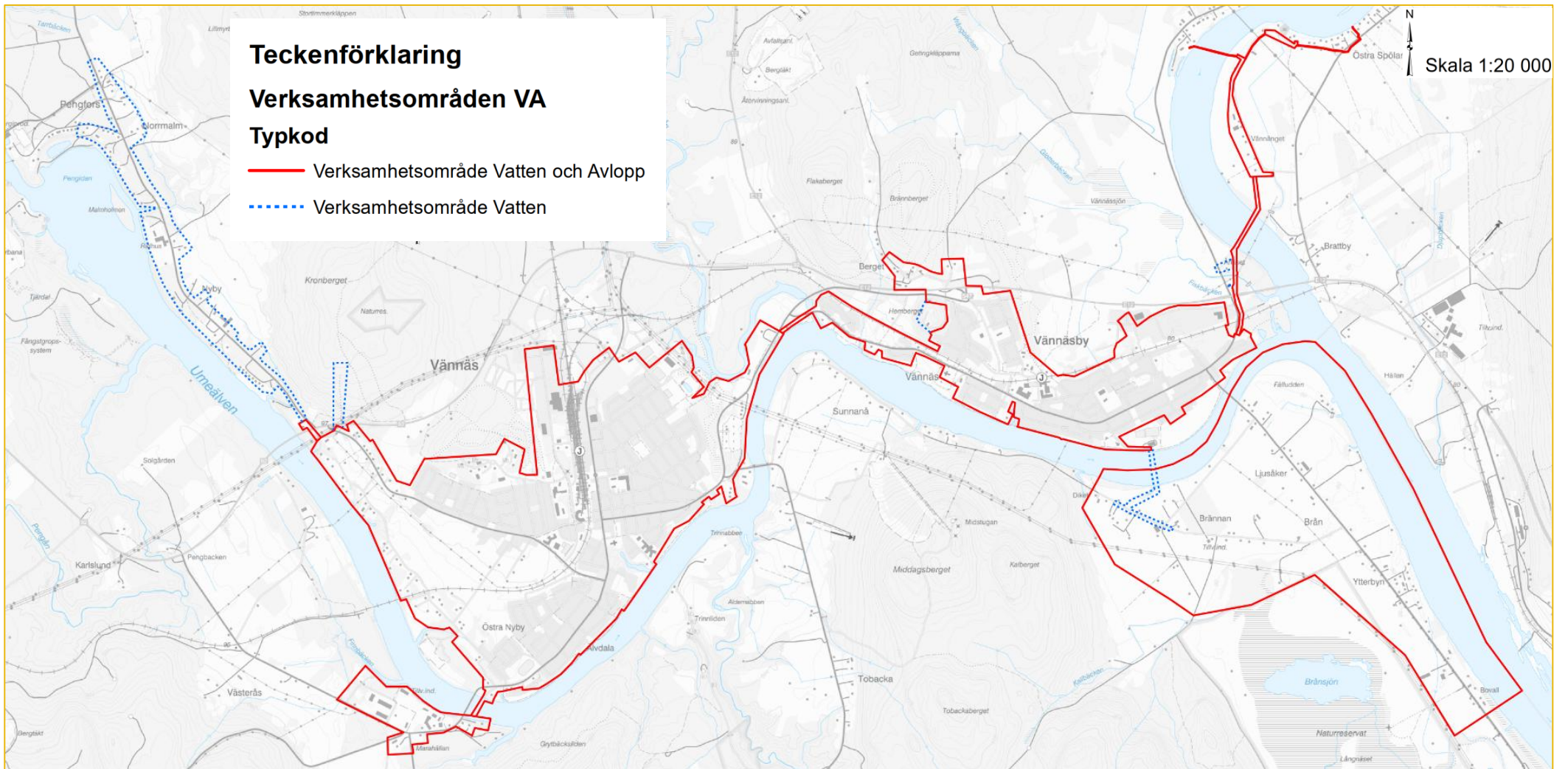
Sammanfattning av händelser och åtgärder ses i tabell 1 och 2 på sidan 15 respektive 16.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

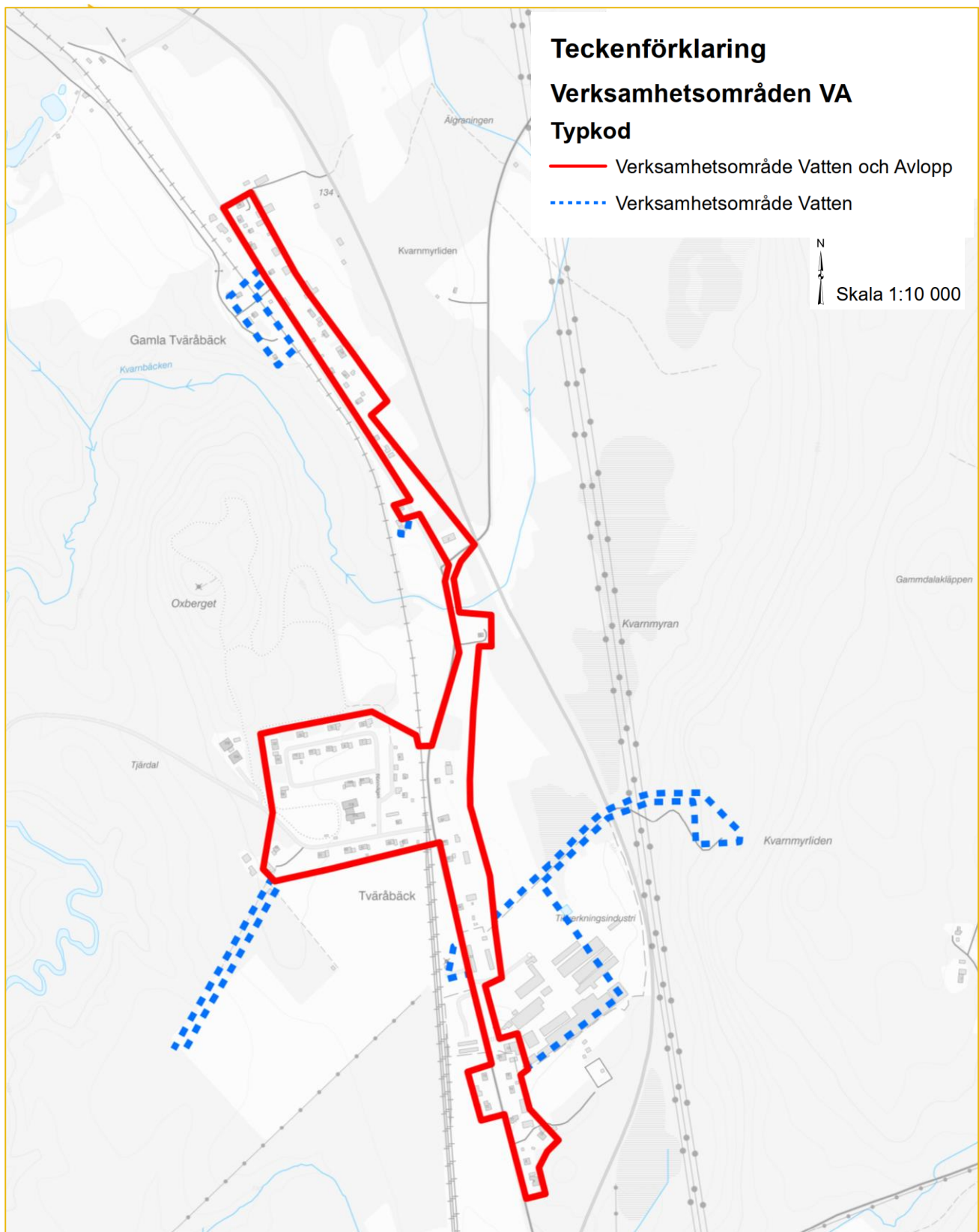
Ett verksamhetsområde för VA är ett avgränsat område inom vilket kommunen har ansvaret för att tillhandahålla vattentjänster. Vattentjänsterna kan vara alla eller något av dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Ett verksamhetsområde är juridiskt bindande och utgör den gräns inom vilket vattentjänstlagen, VA-taxan och allmänna bestämmelser för användandet av Vännäs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar (ABVA) gäller.

Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om verksamhetsområde. Fastigheter inom ett verksamhetsområde har rätt till beslutade vattentjänster, men också skyldigheter, till exempel att betala anslutnings- och brukningsavgifter samt att följa Vännäs kommuns ABVA.

Vännäs kommuns verksamhetsområden, se figur 1 och 2, består av tätorterna Vännäs, Vännäsby samt byarna Brån, Pengfors, Östra Spöland och Tväråbäck.

Figur 1. Verksamhetsområde för VA - Vännäs, Vännäsby samt de omkringliggande byarna Brån, Ö Spöland och Pengfors.

Figur 2. Verksamhetsområde för VA – Tväråbäck

RESERVVATTEN

Infrastrukturavdelningen har sedan 2015 utrett möjligheterna för reservvatten och har lokaliserat tre potentiella områden för grundvattenuttag:

- Trinnliden, strax söder om Vännäs
- Groptildatjärn, ca 3 km nordost om Vännäs
- Ulriksdal, ca 5 km söder om Vännäs

Dessa områden kräver vidare utredningar för att beslut om mest lämpliga område för etablering av reservvattentäkt ska kunna fattas.

Vid sidan av utredningar om eget reservvatten pågår ett projekt om en gemensam vattentäkt och produktionsanläggning tillsammans med VAKIN. I projektet utreds även möjligheterna att erhålla reservvatten till Vännäs från VAKINs vattenverk i Forslunda.

Utredningar angående reservvatten för Vännäs bedöms fortgå fram till 2030.

DRICKSVATTENPRODUKTION

VAKIN utreder, tillsammans med Vännäs kommun, möjligheterna om att anlägga en ny vattentäkt i Umeälsåsen strax norr om Vännäs tätort med konstgjord infiltration från Ume- och/eller Vindelälven samt tillhörande produktionsanläggning. Denna anläggning skulle försörja hela Vännäs och stora delar av Umeå kommun med dricksvatten.

Förutsättningarna för att tillsammans med VAKIN dela på en vattentäkt och ett vattenverk är ej klarlagda och kommer utredas fram till slutet av 2024 varefter ett inriktningsbeslut om fortsatt samverkan för en gemensam anläggning förväntas fattas av Vännäs och Umeå kommun.

Ett nytt vattenverk tillsammans med VAKIN skulle ersätta de befintliga äldre vattenverken i Tväråbäck och Vännäs. Som en del av beslutsunderlaget till gemensamhetsanläggningen med VAKIN kommer en investerings- och åtgärdsplan tas fram för Vännäs vattenverk. Den övergripande tidplanen anger att det eventuellt nya vattenverket kan vara i drift under 2035.

Den nya vattentäkten kan även komma att få betydelse för avloppshanteringen då områden med hög belastning av enskilda avlopp kan hamna inom vattenskyddsområde och då blir aktuella för anslutning till kommunalt verksamhetsområde.

AVLOPPSRENINGSVERK

Förändringar i Naturvårdsverkets föreskrifter och EU's förslag om ett nytt avloppsdirektiv innebär att Vännäsby avloppsreningsverk ej uppfyller kraven på rening av organiskt material. Avloppsreningsverket kommer kompletteras med ett biologiskt reningssteg av typen MBBR, vilken planeras att inrymmas i befintliga bassängvolymmer som idag är outnyttjade och som tidigare användes som slamoxideringsbassänger. Kommunen har fonderat överskott från VA-kollektivet vilket beräknas täcka upp för investeringen.

Reningsverket kommer byggas om i etapper där åtgärder för luktreducering planeras att påbörjas under 2023/2024 och komplettering av reningsprocessen under 2025 med full drift år 2027.

LEDNINGSNÄT

Det kommunala ledningsnätet för dricks-, spill- och dagvatten består av både nytt och gammalt ledningsnät. Totalt finns ca 100 km ledningar och 16 pumpstationer.

Det äldre ledningsnätet är i varierat skick, men sammanfattningsvis är det stora delar som kräver en snabbare förnyelsetakt än vad som sker i dagsläget. En åtgärds- och förnyelseplan för det kommunala ledningsnätet planeras tas fram under 2023 – 2025 med fokus på spillvattenförande ledningar samt tillskottsvatten.

Till största delen består ledningsnätet i Vännäs av duplikatsystem med separata ledningar för spill- och dagvatten. Trots detta kan spillvattenledningsnätet belastas av tillskottsvatten genom inläckage eller felkopplingar vilket leder till ökade driftkostnader i form av bland annat pumpning och kemikalier.

För nya bostadsområden inom detaljplan dimensioneras ledningssystemen enligt Svenskt vattens publikation P110 och tar hänsyn till en ökad belastning från kraftigare regn i framtiden. Vid planering och dimensionering av avledning av dagvatten används en klimatfaktor på 1,25 samt skyfallsberäkningar för regn med en återkomsttid på 100 år.

Om möjligt planeras det för fördröjningsmagasin och dammar för att undvika att belasta nedströms ledningsnät.

DAGVATTEN

En dagvattenstrategi är framtagen och beslutat av kommunfullmäktige 2021-06-07.

Målet med dagvattenstrategin kan sammanfattas enligt följande:

- Dagvatten bör hanteras på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormer ska kunna nås i berörda vattenförekomster och att ekologisk och kemisk status inte får försämrats.
- Dagvattenhanteringen ska planeras utifrån höga nederbördsmängder och följa klimatförändringen.
- Det ska alltid eftersträvas att föroreningar ska förebyggas vid källan.
- Öppen dagvattenhantering ska främjas i största möjliga mån.
- I planstadiet ska lösningar möjliggöra en god, hållbar och säker dagvattenhantering som är gångbar över tid.

Målen nås genom att alla aktörer som utför dagvattenhantering arbetar samt utför åtgärder baserat på dagvattenstrategin. Den kommunala verksamheten bör utforma dessa inom respektive avdelning.

Metod för omhändertagande

Lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, ska vara det första alternativet vid planering för dagvatten inom Vännäs kommun. Ifall det inte anses som den mest lämpade lösningen ska det andra alternativet vara avledning till omhändertagande på annan plats, exempelvis dammar eller våtmarker. Det sista alternativet är direktutsläpp i recipient, ifall det inte medför försämring av miljö kvalitetsnormerna.

Följande prioriteringsordning ska användas för omhändertagande av dagvatten:

1. Lokalt omhändertagande
2. Avledning till annan plats för omhändertagande
3. Direktutsläpp till recipient

Det är inte lämpligt med LOD vid:

- Förorenad mark
- Mark som har dålig infiltrationsförmåga (t.ex. leriga jordar)
- Mark som är frusen stora delar av året
- Inom skyddsområden för grundvattentäkter
- På mark med höga grundvattennivåer
- Ifall det påverkar närliggande fastighet eller byggnad negativt

Bedömning av Åtgärdsbehov vid skyfall

Nederbörd och smältvatten bortleds i Vännäs tätorter via infiltration i grönytor, dagvattendammar och via dagvattenledningar. Vid extrema skyfall blir systemen överbelastade och avrinning sker även på markytan vilket kan leda till översvämning i områden med otillräcklig markavrinning eller som betecknas som instängda.

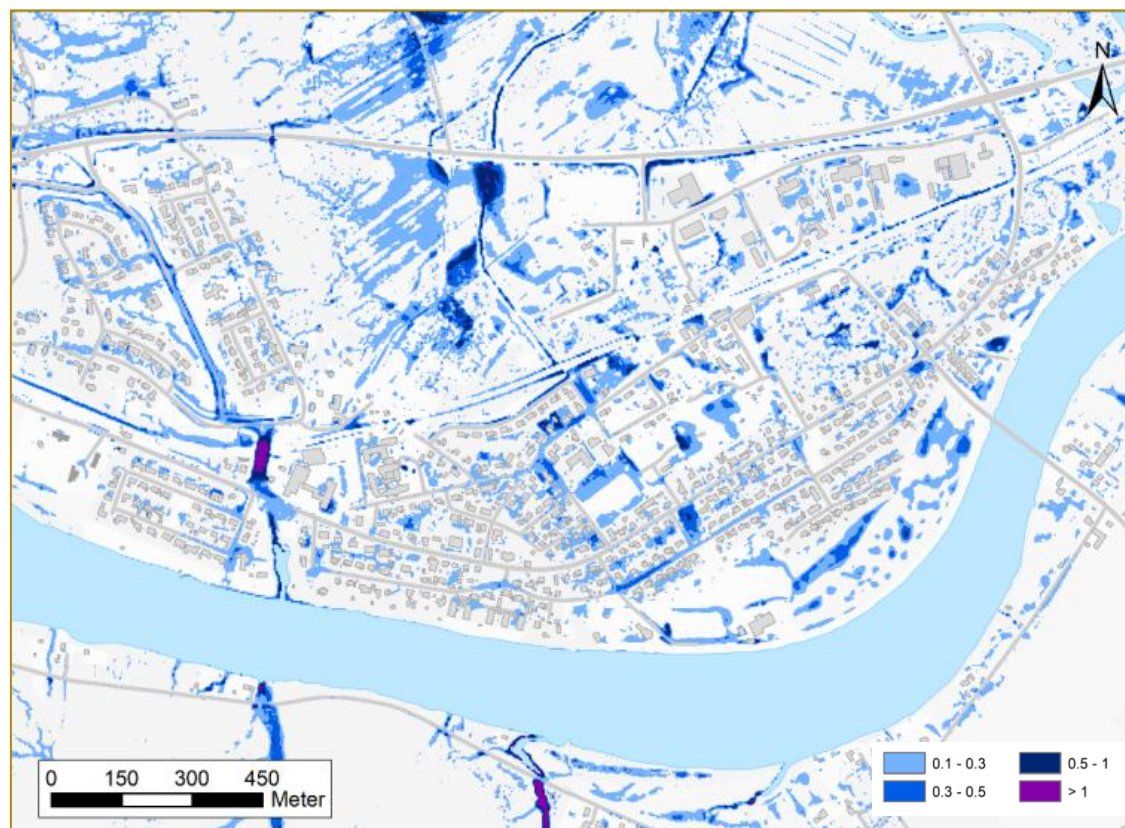
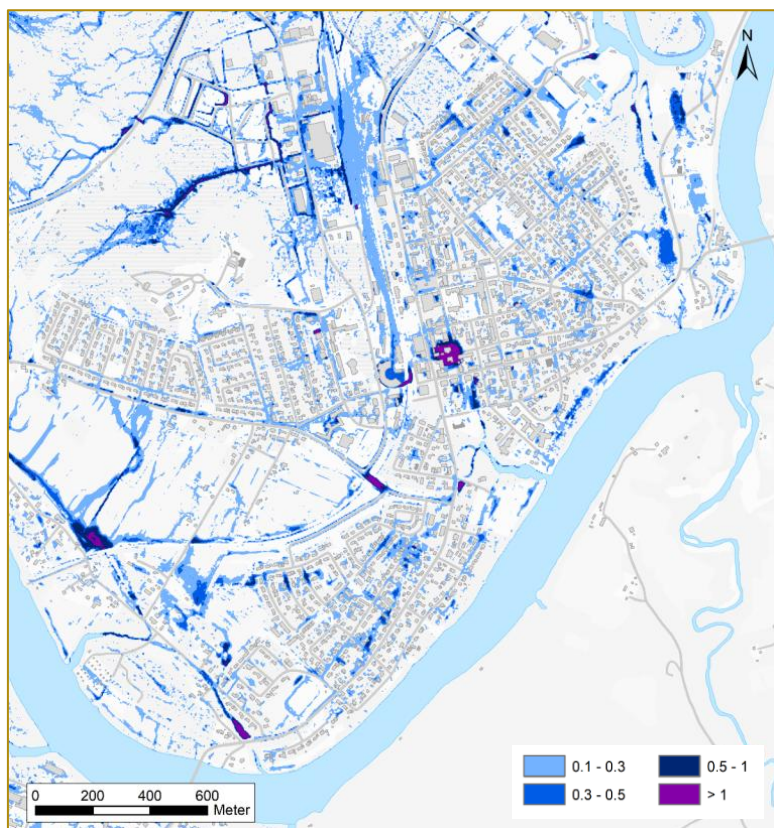
För Vännäs och Vännäsby har en skyfallskartering genomförts (Rapport Skyfallskartering Västerbottens län, Vännäs kommun - 2018). Karteringen visar hur två skyfall; 100-årsregn (58 mm under 30 minuter), se figur 3 och 4, samt ett så kallat Köpenhamnsregn (155 mm under ca 2 timmar) påverkar respektive tätort. Skyfallskarteringen visar översvämningsutbredningen och vattendjup för de studerade regnen. Bedömningen av åtgärdsbehov grundar sig i vattennivåerna i lågpunktsområden utan god avrinning från skyfallskarteringen.

Karteringen för respektive tätort grundar sig på en rad generaliseringar i datamaterialet men ger ändå en god bild av hur ett skyfall kommer påverka tätorterna. Analyser för åtgärder är avgränsade till allmänna VA-anläggningar som reningsverk, vattenverk, pump- och tryckstegringsstationer och låg- och högreservoarer samt detaljplanelagda områden i tätorterna vilka riskerar att översvämmas.

vännäs

Kommunstyrelseförvaltningen

Figur 3 (tv) och 4 (th). Beräknade maximala vattendjup (m) i samband med ett 100-årsregn. Vännäs till vänster, Vännäsby till höger.

upplevelsenära.

vännäs

Kommunstyrelseförvaltningen

Dricksvattenförsörjning vid skyfall

Önskanäs Vattentäkt, vilken försörjer Vännäs och Vännäsby tätorter, är en grundvattentäkt med djupbörade brunnar. Respektive brunn är försedd med egen överbyggnad. Området sluttar mot Tvärån och avvattnas åt den riktningen. Anläggningen är utrustad med reservkraft. Vattentäkten eller pumpanläggningen bedöms ej påverkas av skyfall.

Hela försörjningsområdet för Vännäs och Vännäsby försörjs med självfall via två högreservoarer vilka ej bedöms påverkas av skyfall. Vännäs vattenverk kommer ej bli översvämmat enligt skyfallskarteringen.

Spillvattenhantering vid skyfall

Av skyfallskarteringen att döma kommer Vännäsby avloppsreningsverk, vilket behandlar 99 % av kommunens avloppsvatten, samt tillhörande 16 avloppspumpstationer inte att påverkas av skyfall med avseende på översvämning av själva anläggningarna. Däremot kommer översvämmade vägar försvåra för anläggningarnas drift och underhåll.

Spillvattennätet inom verksamhetsområdet består till ca 25 % av kombinerade ledningar och resterande duplikatsystem. Vid skyfall ökar belastningen på ledningar och pumpstationer. Samtliga pumpstationer har bräddfunktion till vattendrag – inga bräddmöjligheter finns på ledningsnätet. Vid ett kraftigt skyfall som ett 100-års regn kommer spillvattennätet troligtvis bli överfullt med bräddning som följd.

Allt spillvatten från verksamhetsområdet tillhörande Vännäs ansamlas och leds till inloppspumpstationen P8 innan det pumpas in till reningsverket. Vid inkommande flöden överskridande reningsverkets hydrauliska kapacitet bräddar inloppspumpstationen till Umeälven. Vid högt vattenstånd i älven trycks älvsvattnet bakåt i bräddledningen och en backventil förhindrar bakflödet för att inte riskera översvämning av pumpstationen samt uppströms servisledningar. Skulle det råda högt vattenstånd vid samma period som skyfall inträffar, och därmed förhindra bräddning från P8, kommer bräddning i stället ske i uppströms pumpstationer.

Flertalet fastigheter har takavlopp felaktigt kopplade på den spillvattenförande ledningen. I samband med skyfall kommer stora mängder tillskottsvatten till Vännäsby avloppsreningsverk, vilket medför ökade driftkostnader. De senaste åren har även flertalet källare blivit översvämmade på grund av baktryck i golvbrunnar då spillvattenledningen blivit överbelastad. Infrastrukturavdelningen kommer 2023–2025 utföra ledningsinventering i kända problemområden och förelägga om omkoppling.

upplevelsenära.

Dagvattenhantering i tätort vid skyfall

Vid kraftfulla skyfall kommer majoriteten av dagvattenledningarna i kommunen att bli överfulla och vatten kommer bli stående ovan mark. Vid skyfallskarteringen identifierades ett antal områden inom tätorterna som extra sårbara med risk för stående vatten >1 m. Inga av dessa områden bedöms påverka några VA-anläggningar. Då kommunen har viss del kombinerade ledningar kommer en ökad belastning på dagvattennätet även påverka spillvattennätet vilket med en ökad risk för bräddning och översvämningar på fastigheter och i byggnader. Tabell 1 visar förslag på åtgärder för att dagvattenhanteringen ska fungera vid skyfall-

Av de identifierade riskområdena, vilka inrymmer bland annat gator, hus och skolor, bedöms enklare åtgärder som diken och fördröjningsmagasin vara tillräckliga åtgärder.

Tabell 1. Åtgärdsförslag skyfallshantering

Behov	Åtgärd	Prioritet/Tidplan
Minska risk för överfulla spill- och dagvattenledningar	Arbeta succesivt med att inventera och bortkoppla kombinerade system och takavlopp.	Utförs löpande
	Etablera fördröjningsmagasin och LOD vid nyexploatering.	
	Arbeta i enlighet med kommunens dagvattenstrategi	
	Kartläggning av tillskottsvatten genom flödesmätning i avloppspumpstationer	2024 - löpande
Minska risk för översvämningar på fastigheter och i bostäder	Ta fram informationsmaterial riktat till fastighetsägare om vad de kan göra i egen regi.	2024
	Inventera takavlopp och förelägg om omkoppling	Utförs löpande
	Åtgärda känsliga lågpunkter identifierade i skyfallskarteringen	Låg prioritet

Tabell 2. Större händelser för VA inom kommunalt verksamhetsområde

Åtgärd	Tidplan	Kommentar
Etablering av ny reservvattentäkt	2030	I samverkan med Umeå kommun alternativt i egen regi
Förnyelseplan ledningsnät	2025	
Investeringsplan Vännäs vattenverk	2023/2024	
Inriktningsbeslut samarbete VAKIN	2024/2025	För fortsatt samarbete om gemensam vattentäkt
Sekundär rening Vännäsby ARV	2027	Ombyggnad av reningsverket för att klara kraven i EU's avloppsdirektiv

Plan för tillhandahållande av vattentjänster utanför kommunalt verksamhetsområde

METOD FÖR PRIORITERING OCH VAL AV OMRÅDEN

I Vännäs kommun finns det ett flertal områden som består av sammanhållen bebyggelse men som inte är anslutet till det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp. Enligt 6 § i Lagen om allmänna vattentjänster är kommunen skyldig att ordna VA-försörjning i större sammanhang för ny eller befintlig bebyggelse ifall det bedöms vara nödvändigt ur ett miljö- eller hälsoperspektiv.

Ett större sammanhang anses motsvara ca 20-30 samlade fastigheter. Riktvärdet för en bebyggelsegrupp är ca 100 meter mellan bostadshusen, med hänsyn till topografien. Tomtgränserna angränsar till varandra eller endast skiljs via en väg, ett grönområde eller liknande.

Det som styr vilka områden som ska prioriteras för anslutning till det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp är en sammanvägning av *behovet* av åtgärder för en långsiktigt hållbar VA-försörjning och *möjligheterna* till att tillgodose behoven genom VA-utbyggnad. Behovet baseras på miljö- och hälsoskyddsskäl, det vill säga behovet av att lösa VA-försörjningen på annat vis än genom enskilda lösningar på grund av risk för människors hälsa eller miljön.

Faktorer som påverkar bedömningen är bland annat:

- Dåliga markförutsättningar för enskilda avlopp på grund av mycket lerig mark, bergigt, kraftigt kuperat, hög grundvattennivå m.m.
- Stor risk för påverkan på dricksvattnet på grund av dåliga markförutsättningar eller tätbebyggt område
- Närhet till vattenförekomster där dagvatten och enskilda avlopp medför risk för negativ påverkan på MKN
- Närhet till skyddad natur, vattenskyddsområde eller badplats

- Ökade risker för påverkan på dricksvattnet på grund av högt bebyggelsetryck eller många enskilda avlopp med dålig funktion

Faktorer som påverkar möjligheten att utöka verksamhetsområdet och ansluta till befintlig VA-infrastruktur är framför allt närhet till det befintliga verksamhetsområdet (anläggningar och ledningar) samt områdets storlek (antal berörda fastigheter). Ett antal områden har identifierats som anses kunna ha ett behov av kommunal VA-försörjning utifrån en eller flera ovan nämnda faktorer.

UTBYGGNINGSPLAN KOMMUNALT VA

De områden som är identifierade för att bli aktuella för anslutning till det kommunala verksamhetsområdet presenteras i Tabell 3, samt illustreras på karta i figur 5, och är områden med bland annat hög belastning från enskilda avlopp. Flera av områdena kan på sikt hamna inom vattenskyddsområde om den framtida reservvattentäkten för dricksvatten placeras enligt nuvarande förslag.

Tabell 3. Områden identifierade för anslutning till det kommunala verksamhetsområdet för VA

Utbyggnadsplan (2023–2036)	
Område	Beskrivning
Östra Spöland	<p>Samlad bebyggelse med ca 50 fastigheter.</p> <p>10 fastigheter har endast BDT-vatten. Varje fastighet har en enskild trekammarbrunn som går till Vattenfalls pumpstationer och pumpas sedan vidare till kommunens förbindelsepunkt och går vidare till reningsverket i Vännäsby. Området är i dagsläget inte planlagt. Kan på sikt hamna inom vattenskyddsområde om den framtida reservvattentäkten placeras enligt nuvarande förslag. Recipient är Vindelälven vilken i dagsläget har måttlig ekologisk status. Ca 2 km till befintligt verksamhetsområde. Inventerat 2017.</p>
Västra Spöland	<p>Samlad bebyggelse med ca 80 fastigheter.</p> <p>Ca 20 fastigheter har endast BDT-vatten. Varje fastighet har en enskild trekammarbrunn som går till Vattenfalls pumpstationer och pumpas sedan vidare till kommunens förbindelsepunkt och går vidare till reningsverket i Vännäsby. Området är i dagsläget inte planlagt.</p>

	<p>Kan på sikt hamna inom vattenskyddsområde om den framtida reservvattentäkten placeras enligt nuvarande förslag. Recipient är Vindelälven vilken har måttlig ekologisk status. Ca 1,5 km till befintligt verksamhetsområde. Inventerat 2017</p>
Vännfors	<p>Samlad bebyggelse med ca 100 fastigheter.</p> <p>Området är i dagsläget inte planlagt. Kan på sikt hamna inom vattenskyddsområde om den framtida reservvattentäkten placeras enligt nuvarande förslag. Recipient är Vindelälven vilken har måttlig ekologisk status. Ca 6 km till befintligt verksamhetsområde.</p>
Sunnanå	<p>Samlad bebyggelse med ca 40 fastigheter.</p> <p>Området är i dagsläget inte planlagt men delar av området är beslutat LIS-område. Recipient är Umeälven vilken har otillfredsställande ekologisk potential. En badplats ligger på andra sidan Umeälven. Ca 1 km till befintligt verksamhetsområde.</p>
Strand	<p>Samlad bebyggelse med ca 100 fastigheter.</p> <p>Området är i dagsläget inte planlagt. Recipienten är Umeälven vilken i det området har otillfredsställande ekologisk status. Brånsjöns naturreservat ligger i närheten. Ca 1,5 km till befintligt verksamhetsområde.</p>

Figur 5. Områden med hög belastning från enskilda avlopp och som kan bli aktuella för utbyggnad av kommunalt VA i Vännäs kommun

VAD INNEBÄRS VA-UTBYGGNAD FÖR FASTIGHETSÄGARE?

Inför utbyggnad av varje område fattar kommunfullmäktige beslut om nytt verksamhetsområde för kommunalt VA. Inför beslutet utreds ifall det finns behov av samtliga vattentjänster (dricksvatten, spillvatten, dagvatten) samt hur avgränsning av vilka fastigheter som bör ingå ska se ut.

Berörda fastigheter kommer att få information i god tid innan VA-utbyggnad påbörjas i deras område. Denna information kommer ske via brevutskick samt genom informationsmöten vilket kommer ske löpande genom processen.

VA-utbyggnaden finansieras av anslutningsavgifter som fastighetsägaren måste betala. Denna avgift beräknas utifrån kommunens gällande VA-taxa som är beslutad i Kommunfullmäktige. Den är även individuell och baseras på bland annat antal bostadsenheter på fastigheten samt hur stor fastigheten är. Möjlighet till särtaxa finns ifall ett visst område är väsentligt dyrare att ansluta än övriga områden inom kommunen, detta innebär då en högre anslutningsavgift för dessa fastighetsägare.

Anslutna fastigheter är skyldiga att följa Vännäs kommuns allmänna bestämmelser för vatten och avlopp (ABVA) och debiteras i enlighet med gällande VA-taxa.

Ord och begreppsförklaring

ABVA

Allmänna bestämmelser för användande av allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

Allmän VA-anläggning

Vännäs kommuns VA-anläggning som försörjer fastigheter inom VA-verksamhetsområdet med vatten och avloppsvatten. I begreppet ingår både ledningar och pumpar för transport av vatten och avlopp, samt anordningar för produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten.

Avlopp

System för att leda bort och ta hand om spillvatten, dagvatten och dränvatten.

Avloppsdirektivet

Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse är EU's regelverk för hur avloppsvatten ska renas och omhändertas för att skydda människors hälsa och miljön.

Biologisk rening

Rening av avloppsvatten genom tillsättning av mikroorganismer för att främst rena vattnet från organiska substanser och kväve, men även oorganiska salter och fosfor kan avlägsnas.

Dagvatten

Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Dricksvatten

Rent vatten som kan drickas direkt från kranen och användas till matlagning.

Enskilt avlopp/anläggning

En vatten- eller avloppsanläggning som inte är en allmän VA-anläggning. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten. En enskild VA-anläggning kan vara ansluten till det allmänna dricks- eller spillvattennätet via avtalsanslutning.

Förbindelsepunkt

Den punkt där fastighetens ledningar ansluts till det allmänna vatten- och avloppsledningsnätet. Normalt sett ligger förbindelsepunkten ca 0,5 m från fastighetsgränsen. Vännäs kommun ansvarar för ledningarna fram till förbindelsepunkten. För ledningar inom fastigheten ansvarar fastighetsägaren.

Gemensamhetsanläggning

En delad avloppsanläggning som vanligtvis förvaltas i allmänhet av en samfällighetsförening eller i vissa fall ett antal fastighetsägare, där anläggningen tillhör själva fastigheterna och inte fastighetsägarna. Utifrån anläggningslagen (1973:1149) kan en sådan bildas vid en lantmäteriförrättning.

Kommunal VA-anläggning

En vatten- eller avloppsanläggning som förvaltas och ägs av en kommun enligt de skyldigheter som står i vattentjänstlagen (2006:412).

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

LOD – Lokalt omhändertagande av dagvatten

LOD innebär att dagvatten, det vill säga regn- eller smältvatten från tak, vägar och övriga hårdgjorda ytor, omhändertas lokalt på den egna fastigheten genom exempelvis infiltration i gräsmattan.

MBBR

Moving bed biofilm reactor, en teknik för att rena avloppsvatten biologiskt med hjälp av bärarmaterial i en bassäng.

Recipient

Det vattendrag som avlopps- eller dagvatten leds till, med eller utan rening.

Spillvatten

Avloppsvatten från hushåll (toaletter, bad, dusch tvätt etc) samt andra verksamheter som industrier och biltvättar.

Tillskottsvatten

Det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta. Tillskottsvattnets andel kan i många fall vara mycket stor, i extrema fall flera gånger större än mängden spillvatten.

UBMP, Undersökning om betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplanen ska enligt 6 kap. 6 § Miljöbalken föregås av en strategisk miljöbedömning – vilken visar om genomförandet av åtgärderna som är presenterade i planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

VA-huvudman

Ägare av en allmän VA-anläggning.

Vakin

Vatten- och avfallskompetens i norr. Kommunalägt bolag som är huvudman för VA-verksamheten i Umeå.

Vattentjänster

Det finns tre vattentjänster inom Vännäs kommun – dessa är att leverera dricksvatten, att avleda och rena spillvatten samt att avleda dagvatten.

Vattentäkt/dricksvattentäkt

Naturlig vattenförekomst som används som råvara till dricksvatten.

Verksamhetsområde

Ett geografiskt område där vatten- och/eller avlopp försörjs genom allmänna anläggningar.

100-årsregn

Ett regn med en återkomsttid på 100 år.